

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De eruditione christifidelium

Herolt, Johannes

Colonie, 27. X. 1496

Dece[m] g[e]n[er]a ho[...] agu[n]t p[enite]n[t]iam quo[rum] tantu[m]
vnu[m] gen[us] vera[m] agit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30784

De sacramēto

peccat: p̄ hec puniet̄. Itē luxuriosis z ad
ulcerz iūgēdesūt afflictōes corp̄is. s. vt
dure iaceāt. vestes duras induāt. z di
sciplinas cū virḡis recipiāt. z sic de alijs
Uñ Greg⁹ Neq̄q̄ satisfaciū? si ab ini
q̄rate cessam⁹: nisi voluptates q̄s q̄s
dilexerim⁹ ecōtrario opposit⁹ lamētis iſe
q̄mur. Itē accidiosis z p̄igrz iūgēde s̄z
vigilie. s̄z vt mane surgāt: z ecclias fre
quentēt. Et etiā vt q̄nq̄ pegrinationes
faciāt. **Itē iracūdis z rācorosis in iū
gēdū ē vt suis inimicis se recōciliēt. z oēs
iracūdiā z vindictā ex corde dimittāt. et
cū eisdē amicabilē loq̄nt. z erga eos se
charitatie exhibeāt. z sic de alijs**
Querit̄ vtrū satisfactōez in iūctā sed
in peccō mortali expletā: necesse sit itera
re. **Rūdeo s̄z Tho. i. 4. di. 15.** Aliq̄ sa
tisfactō es sūt ex q̄b̄ manet aliq̄s effect⁹
i satisfaciētibz etiā postq̄ act⁹ satisfactio
nis trāsīt sic ex ieiunio manet corp̄is de
bilitatio. Ex elemosynis largit⁹ sub e di
minutio. z sic de alijs. Et tales satisfacti
ones i peccō facte nō optet q̄ reiterent̄.
Qz q̄ntū ad istd qd̄ de eis manet p̄ pe
nitentiā seq̄ntē accepere sūt. Satisfactio
nes aut̄ q̄ nō relinquūt aliq̄ē effectū in
satisfaciēte postq̄ act⁹ trāsīt optet q̄
iterent̄. Sic est d̄ ōzoner similibz. Act⁹
em̄ iterior q̄ totalit̄ trāsīt nullo mō vni
cat. s̄ oportet q̄ iteret̄. Itē **Albert⁹** ma
gn⁹. etiā addidit **Wilhelm⁹**: q̄ tal̄ tenet̄
ad suscipiendā p̄pterea p̄niam siue satis
factōem. non tñ est ei ipōndā p̄niam tan
ta q̄nta si nllā fuisset ipōnita. qz p̄sumen
dū est. q̄ p̄t illā p̄us in iūctā quā fece
rit licet extra charitatē d̄nis maiorem
p̄nitentiā ei dederit. Et nota: q̄ non ē in
peccō mortali q̄ est p̄nitentiā. hec ille. Ergo
bonū est quando hō vult perficere peni
tentiā sibi iniūctāz. vt p̄us p̄terat̄ d̄ pec
catis suis. z sic i contritōe p̄niam p̄ficiat̄
Querit̄: vtrum penitēs cōple
ra p̄niam sit totalit̄ absolutus. Respon
deo q̄ penitentiā que iniungit̄ pro pec
catis aut̄ ē maior q̄ peccata fuerunt. nō

deus sup̄fluum remunerabit in vitā et̄
na. Si equalis: tūc ex toto absolut⁹ est
p̄pleta p̄niam equali s̄m q̄ntitatem peccō
rem. Si minor: tūc quod adhuc restat
z qd̄ hic minus fecit: hoc in purgatorio
supplebit. Ex quo sequit̄. q̄ quilibz nō
deberz obhorre hic agere durā p̄niam
qz leuius est hic satisfacere q̄ in purga
torio. qz pena purgatorij ē valde acerba
Uñ b̄n̄s Augustin⁹. Ignis purgato
rius Celsi etern⁹ nō sit. Immo modo est ta
men grauis. Excellit̄ em̄ omnē penam
quā aliquis passus est in hac vitā. nun
q̄ in carne est tāta pena inuēta. licz m̄
rabilia martyres passi sint tormēta. Er
go potius q̄s debet hic ieiunare p̄ inte
grū annū vel ampli⁹ in pane z aqua q̄s
ibi ardere p̄ vñā solam horam. Et hō
mo potest hic in p̄senti breuius satisfacere
dū est in tempore gr̄e q̄ in futuro quā
do erit tempus iusticie **Uñ p̄pheta**. Di
em p̄ anno tibi dedi. diez s̄z in p̄nti. p̄
anno s̄z in futuro. **Uñ de exemplis scri
bit̄ Jacob⁹ de vitriaco**. fuit q̄dam mu
lier que dum diu mortua iacuisset añq̄
corpus eius in terram sepeliret: anima
in corpus reuertētere reuixit. z a dom̄no
obtinuit vt seculo viuēs in corpe purga
torij sustineret: z pro peccatis suis h̄
satisfaceret. **Uñ de longo tpe tam mira
bilē se afflixit vt quādoq̄ se volūtariē in
ignem p̄iecit: z quādoq̄ tpe hyemali i
aqua glaciāli diu moraret̄. Et rep̄b̄sa
de tāta austeritate: rñ dicit̄ nihil esse que
hic pateret̄ respectu pene purgatorij. in
q̄ aie post hanc vitā purgant̄ q̄ hic non
plene p̄ satisfactōem purgate fuerunt.**
Quē genera hoim agūt p̄niam.
quoz vñū tñ genus verā agit. **Q**
Atenduz aut̄ q̄ decē ḡna hoim
agūt p̄niam. quoz solū vñū ge
nus verā p̄niam agit. **Primi s̄z**
q̄ p̄nitent̄. tñ nō integre oia peccā sua. sed
aliq̄ peccā scienter occultant. Illā p̄fess̄
onē deus nō acceptat. qz oportz hoim
penitentiā oia peccā p̄fiteri q̄ cognoscit se

commississe si vult indulgentiam consequi peccatorum. quod deus unum peccatum mortale sine alio non dimittit. Unde Deuter. xxxij. Dei perfecta sunt opera. Non enim potest deus dimidiare gratiam suam. quod dimittat partem et partem non. unde? Larga dei pietas veniam non dimidiabit. Aut nihil aut totum te lachrymate dabit. Ergo peccator debet duo facere. Primo debet memorari omnia peccata sua. et omne posse suum facere audiendo sermones. et ad memoriam revocando quibus temporibus et in quibus locis. et quotiens contra deum per totum annum fecerit. Secundo debet deum rogare ut sibi revelet et sibi cor suum illuminet ad cognoscendum peccata sua: et sic accedere ad confessionem. et omnia peccata sua nude et aperte profiteri: sic quod confessor intelligat nullum ex humana verecundia celando vel palliando vel obticendo: et sic habere firmam spem de indulgentia omnium peccatorum. Quia si homo centum peccata mortalia commiserit et diligentiam suam fecisset audiendo sermones et profertando suam conscientiam ad recognoscendum sua peccata: et non possit plura peccata quam decem cognoscere. et illa integraliter profiteri et libenter vellet omnia confiteri si ea cognosceret: tunc deus sibi omnia confessa et etiam oblata indulget. Unde Hieronimus. in quodam sermone. Confessio sanat. confessio iustificat. confessio peccati veniam donat. Omnis enim spes in confessione consistit. in confessione locus misericordie est. Sic converso si quis decem peccata mortalia commiserit. et solum modo novem confiteretur. et unum de his scienter obticeret ex verecundia: nullam veniam consequeretur. Unde Ambrosius. in libro de paradiso. Non enim quisquam a peccato iustificari poterit nisi peccatum ante confessionem fuerit. Unde exemplum. Erat quidam rex qui habuit filiam devotam et castam qui fuit mater viduarum et pupillarum: qui proposuit intrare religionem. et consuluit papam. Qui audies tot bona ab ea fieri pauperibus dissuasit ingressum. que iniecit post modum oculos suos in quendam scriptorē

qui ei ministrabat ad mensam. et ex tali visu et concupiscentia cecidit in lapsu carnis et concepit puerum. Que territa propter hoc factum timens de honestate per hoc totum regnum et totam parentelam. Consuluit quendam antiquam vetulam qui fecit ei abortivum. Ex hoc filia regis conturbata est: sic quod amplius nunquam vel raro visa est ridere vel gaudere. Ad quam pater ait. Tu spes turbata: nec delectaris in his que sunt mundi. ideo mihi placere vult in aliquam religionem. Que ingressa religionem ita seriose vixit quod raro visa est cum ceteris puellis conversari vel letari. sic quod ipsa fuit exemplum omnibus virginibus totius ordinis. Que tandem infirmata graviter defuncta est. et infra triginta dies apparuit abbatissae: dicens se esse damnatam. Et abbatissa ait. Quomodo hoc factum est deum tuam religiose vixisti quod tu fuisti speculum omnium nostrorum. Respondit quoddam peccatum commissum in seculo: quod pro verecundia humana nunquam confessum quibus de hoc semper dolui. et semper tristis fui. Et est illud quod virginitatem meam perdididi. et insuper puerum quem sic concepi occididi. Et si hoc peccatum confessum fuisset deus millesies hoc mihi indulgisset si millesies hoc commississet. Sed quia illud scienter semper obticui: ideo eternaliter damnata sum. **P** **C** Secundi sunt qui omnia peccata sua que in memoria habent confitentur. sed retinent unum vel plura in voluntate iterum faciendi. Item non proficit istis talis confessio. quia sicut nullum peccatum reservandum est in actu sic nec in voluntate. Quilibet enim penitens debet habere voluntatem amplius nunquam peccandi si vult consequi remissionem peccatorum. Signum autem quod quis amplius non habet voluntatem peccandi est. quando non solum postponit peccata. sed etiam occasiones peccatorum. hoc in illis apparet qui veraciter convertuntur. et firmum propositum habent se emendandi. quod tales abiciunt superbium habitum et caputia magna. criminalia pepla cum quibus peccave

*Ex vetula fuit
ni abortivum.*

*huc de p[ro]p[ri]o
m[er]ito dicitur*

De sacramēto

tunt. qz vere penitens debet abijcere et postponere illa omnia qbus nisi ad peccandū yrebatur. Ergo si p̄fessor quere-
ret: an plus vis talia p̄mittere. Respon-
dit verus penitēs: non. q̄s diu vsqz ad
mortem. Habes adhuc illa ornamēta
cū qbus peccasti: ad qd valent. Si nō
vis amplius vti ad peccandū talibz: nō
dare debes filiis tuis vel filiabz: ne des
eis occasionē peccādi. als reus eris om-
niū peccatorū q̄ ipi cōmittent. Ergo ve-
rus penitēs debet abijcere nō solum ac-
tum: sed etiam volūtatē z occasionē
peccandi. Vñ si quis illicite chorisasset
vel actum luxurie extra statū matrimo-
niū cōmississet. vel inebriatus fuisset. vel
etiam suam p̄riam vxorem sine causa ex
rancore z vindicta percussisset. vel etiā cui
cūqz homini maledixisset. z sic de alijs.
Quāuis illa omnia cōfiterē: tamē si nō
habet firmū p̄positum amplius talia di-
mittere: confessio sua sibi nihil prodest.
Ergo oportet te in tali p̄posito ad con-
fessionem accedere: q̄ amplius vsqz ad
mortē nūqz vis illicite chorisare nec ad
tabernam ire z te inebriare. nec vxorem
p̄riam z alios hoies nec verbo nec fa-
cto p̄tra iusticiāz offendere. z sic de alijs
peccatis. **T**ertij sunt q̄ dolēt
de peccatis z p̄sentent peccata sua. s̄ ab-
lata nō restituit: illis talis cōfessio nihil
p̄dest. Quia s̄m Aug^o. peccatū nō di-
mittitur nisi restituat ablatū. Et in hoc
nō potest q̄s excusari: q̄ habet facultatē
restituendi. S̄ si paup̄ est z nō p̄t red-
dere sufficit volūtas. Sciendū autē q̄
q̄libet statim debet restituere. z p̄ximo
suo satisfacere anqz ad cōmunionē acce-
dat: si cōmode potest. S̄ dicerēs. quō
debet fieri restitutio. Respōdeo si furtū
p̄ te cōmissum est occultum: tūc debet fi-
eri restitutio p̄ sacerdotem vel cōfessorem
sine expressione tui nois: ne teipm̄ infā-
mes. vel si iā cōmode nō potes restituere:
tūc p̄ eūdem sacerdotē vel cōfessorem
debes petere dilātōem ab alio. Vñ si

est manifestū: tūc p̄ teipm̄ debes dilatio-
nem petere. **S**i ille tibi nolit dare di-
latōem: tūc tu teneris cedere oibus bo-
nis tuis vsqz ad extremā necessitatē z ei
restituere bona ipius. **S**ciendū autē
q̄ q̄ debita tenent soluerē. p̄ximis: si ter-
minus solutionis aduenit: z possunt sol-
uere z nolūt: tales non debent absolui a
peccatis. nec ad sacramētū cōmunionem
accedere nisi antea soluerint. **I**te scien-
dū q̄ non solū magna ablata sunt resti-
tuēda. s̄ etiāz pua. Verbi gr̄a. si ad pra-
tum p̄ximū tuū iuisses. z ei p̄tra volūta-
tem suā vnum pannū plenū graminibz
abstulisses. vel ei als in fructibz z segeti-
bus damnū sciēter cū pecoribz iculisses
vel botros de vineis. vel pomayel pira
de arboribz abscerpisses: tūc tu teneris
s̄m consiliū confessoris p̄ oibus satisfacere.
Vñ sciendū q̄ qui sic diuersi ho-
minibz pua dāna intulisset: quos tamē
non noscūt: talis debet facere vnā sum-
mam s̄m suaz estimatōem z cū consilio
sui confessoris illā summā dare ad stru-
cturam alicuius ecclie. z signāter ad il-
laz in cuius prochia damnū fecit. vñ etiā
am paup̄ibus. **E**t notandū q̄ vsurarij
q̄ acceperūt vsuram. z lusores q̄ ex auari-
cia z p̄pter lucrū luserunt. z mercatores
q̄ emendo vel vēdendo p̄ximos decepe-
rūt. z mechanicī z laboratoēs q̄ in labo-
ribz suis sciēter fraudem cōmiserūt. z
serui z ancille q̄ bona dominorū suoz ab-
stulerunt. omnes isti non p̄t absolui a
peccatis nisi restituat. **U**nde ad vere pe-
nitētes loq̄tur dñs. iij. Regū. viij. Re-
stítue ei oīa que sua sunt. **E**t Leuit. vi.
Reddet oīa que p̄ fraudē voluerit ha-
bere integra. **H**inc etiā xps dicit in euan-
gelio. Redde qd̄ debes. **U**ñ Aug^o.
Tu petis qd̄ det tibi deus qd̄ ex debito
non debz: z tu nō vis p̄ximo tuo reddē
qd̄ ex debito debes. **R**. **I**te scē-
dū q̄ hec restitutio nō solū intelligēda ē
de rebz istis. s̄ etiāz de fama hois z ho-
nore. **B**raui^o em̄ peccam^o auferēdo p̄xi-

mo famā bonā q̄ si ei auferam? q̄scun/
q̄ res tpales. q̄ famā melior est q̄ aliq̄
res tpalis eē possit. **Uñ salomō.** puer.
22. **Seli?** est nomē bonū q̄ yngra et
diuitie. Ex q̄ patet q̄ detractores bone
fame deteriores sūt q̄ fures ylraptors
rez temporalū. **Ambro.** **Tolerabilio/
res sunt fures qui nobis bona tempa/
lia diripiunt. q̄ detractores q̄ nob ho/
nā famā nostrā dilacerāt. q̄ q̄ false pri/
mū infamauit tenet erga illos apud q̄s
dixit reuocare. si uult psequi ueniā pccō
rū: q̄ illi detractores difficult̄ satisfaciūt**
Uñ Hieronim⁹. Nō facilis ueniā pra
ua dixisse de rectis. **Silr** illi grauit̄ pec
cāt. qui detractores libent̄ audiūt **Uñ**
Bern⁹ Detrahēre an detrahentē audie
quid horū dānabili? sit. nō facile dixeris
yn deint̄ oīa pccā difficult̄ dimituntur
illa duo pccā. scz dettractio z iniustarū
rez ablatio. **Erō** est: qz ibi non sufficit
contritio nec confessio nisi fiat bōe fame
z rei ablate restitutio. **S C**uar/
ti sunt qui p̄sitent̄ peccata sua: nec tñ su/
is offensōibz indulgere uolunt. z tal̄ cō/
fessio non est uilis. **Quia** nequa q̄ de/
dimitit suā offensam nisi z nos nostris
offensōibz dimitam? **Uñ Aug⁹.** dic
Anusquisq̄ talem indulgentiam acce/
ptur? est a deo: qualēz ip̄e dederit p̄ri/
mo. **Sed** dicerēs qualiter optet me in/
dulgere inimicis meis. **Respō** deo q̄ sic
oportet te indulgere inimicis tuis q̄ nō
uis te ex uindicta uel rancore uindicare
neq̄ uerbo neq̄ facto. **Item** ut nec uidi
eram petas a deo super eum uenire in fu
turum. z ut ei oīa signa communita cha/
ritatis exhibeas: que alijs homibz exhi
bere consueuisti scz loquendo. salutādo
z sic de alijs. **Sed** contra hoc faciunt
qui nolunt aliquibus loqui. nec ad do/
mos eoz ire. nec eos in uia salutare. nec
respondere que omīa sūt signa rancoris
in corde q̄ uis ore dicāt se eis indulgisse.
Uñ Haymo. sup **Mat.** Nihil p̄dest
ore dimitte: si fuerit iracūdiā i mēte. **Er/**

go uer⁹ penitēs n̄ solū ore: s̄ ex corde d̄z
indulgere. **Et** posset esse tāta iuria z of
fensa. z q̄s posset ex tāto feruore indulge
re q̄ ex h̄ psequeret remissionē oīm pec
caroz suoz. **Uñ Greg⁹.** **Qui** i se peccāt
ti clement̄ indulserit: nullū pccī uestigiū
in ei⁹ aīa remanebit. **Exēplū.** **Erat** mi/
les q̄dā q̄ occidit p̄rem alteri⁹ militis: et
fili⁹ ei⁹ q̄siuit optunitatē quō posset uin/
dicare p̄rem suū. z p̄tigit q̄ i die parasce
ues ille miles incessit sine armis. quez il
le alit̄ isecur⁹ est uolēs eū occidere **Tunc**
ille p̄strauit se an̄ pedes ei⁹ dicēs. **Pro/
pter** mortē dñi nr̄i ihu xp̄i quā hodie p
nobis sustinuit: ignosce mibi q̄ p̄ez tuū
occidi. **Tū** ille cōpunct⁹ dixit. **Prop̄**
mortem dñi nostri ihu christi tibi igno/
sco: z eleuauit eū de terra. z in signū reco
ciliationis osculatus est eum. **Cū** autē
idem miles ecclesiam intraret. z cū ceter⁹
cruafixum domini nostri ihu christi os/
cularetur. **Tunc** crucifix⁹ amplexat⁹ est
eum dicēs. **Quia** hodie indulgisti illi p̄/
ter me: qui patrē tuum occidit: ideo ho
die indulgeo tibi omnia peccata tua. z i
signū reco ciliationis osculor te in maxil/
lam tuam. **Quod** uidētes circumstātes
glorificauerūt dei bonitatē z misericor
diam. **Sciē** dum tamen quando q̄s al
teri iniuriam fecit: tūc ille tenet̄ offensam
dimittere. s̄ iusticiā pōt ab eo exigere ut
ei satisficiat. z dānum recompenset **Im**
q̄ iusticia dictauerit **Q**uinti sunt qui
etsi uere peniteāt z cōfitent̄ oīa pccā sua
tamē immediate recidiuant: tal̄ penitē
tia etiā erit inutilis. **Unde** **Augustin⁹.**
Inanis est penitētia quam sequēs cul
pa inquinat: nil ualet a malis ueniā pos
cere. z mala denuo reſterare. **Sciē** duz
q̄ recidiuantes postq̄ consecuti sunt re/
missionem peccatorū: z denuo peccant
peiores efficiuntur q̄ antea fuerūt. **Lu**
ce. xi. **Erūt** nouissima homis illius pe/
iora p̄orbz. **Ite** tales grauit̄ deū offē/
dūt p̄t̄ ingratitudinē. **Uñ** **Istid.** d̄ sū.
bo. **Derisor** z nō penitēs est qui adhuc

De sacramento

agite p̄t q̄d penitet. Verbi gr̄a. ebrius
sus p̄fiteat. et statim post pascha iebriat
Sicut blasphemus. iracundus superbus. luxu-
riosus. et sic de alijs. Ergo p̄nia vera d̄z
esse pseuerans. hoc est q̄ semp̄ doleat se
peccasse. et intantū p̄ccm̄ ei displiceat vt
nunq̄ libeat illud iterare. Hugo d̄ san-
vic. Q̄n̄ de? in contritōe absoluit hoīe.
a p̄ccis: ligat eū vinculo p̄petue detesta-
tōis. vt p̄ccm̄ de cetero semp̄ detestetur
Uñ Nat. x. Qui pseuerauerit vsq̄ i fi-
nem: hic saluus erit. supple in penitētia.
¶ Sexti sunt qui p̄fiteat. tñ p̄t
multitudinē p̄ccōrū. vlt̄ p̄t malā p̄sue-
tudinē peccādī diffidunt se posse satisfa-
cere. nec p̄ p̄nis veniā consequent̄ Aug?
Penitētia que ex fiducia nō p̄cedit inu-
tilis est. steril̄ manet et sine misericōdia. Uñ
Amb: Non p̄t bene agere p̄niam qui
nō sperat indulgentiā. Sic cayn p̄niaz
egit dicēs. maior ē mea iniquitas q̄ vt ve-
niā merear. Sic iudas p̄niam egit di-
cēs. Ne uq̄ tradidi sanguinē iustum. et
sic desperauit: et seipm̄ suspendit. vñ leo
papa in quodā s̄mone. Sceleratior oī-
bus o iudas infelicioz extitisti: quē n̄ pe-
nitentia duxit ad dñm: s̄ desperatio tra-
xit ad laq̄um. Uñ ver? penitēs d̄z cum
bona fiducia cōfiteat p̄niam agere etiā
si mille milia peccā mortalia cōmisisset.
Uñ Bern. Maior ē dei pietas q̄ que-
uis iniquitas. Sic ei scitilla in medio ma-
ris. ita oīs iniquitas hoīs ad misericōdiaz dī
immo nulla est comparatio quo ad peccā
hoīm q̄ sunt finita. et quo ad misericōdiam
dei q̄ est infinita. Uñ Arist. 8. phi. Fi-
niti ad infinitū nulla est proportio. Unde
dñs d̄t p̄ Ezech. i. 8. In quacunq̄ die
peccōrū ingemuerit. zc. Idē. i. 8. Nolo mor-
tem peccōris. ¶ Septimi sūt qui p̄fiteat
tur peccā sua: et nō resignant officia p̄bi-
bita: q̄ sine peccō mortali p̄ficere nō pos-
sunt. de hoc q̄re añ. 25. f. ¶ Octauis
q̄ p̄fiteat ex sola consuetudine vlt̄ timore
hūano: nō ex gratia. nec charitate. Et ta-
lis cōfessio nō est deo accepta: nec homi-

salutifera q̄ nō ex charitate p̄cedit: s̄ so-
lū ex timore hūano: et etiaz ex verecūdia
q̄ verecūdant̄ q̄ se alijs xp̄ianis nō cō-
formant. ideo confitent̄: ne ab alijs hōi-
bus despiciant̄. ¶ Et illoz q̄ ex ti-
morez ex verecūdia hūana p̄fiteat sunt
duo signa p̄ q̄ cognoscunt̄. Prīmū est:
q̄ tales differūt suā p̄fessionē vsq̄ ad vl-
timā hebdomadam: et q̄n̄ vltra differre
nō possunt: tūc p̄fiteat ex quadā vecum-
dia ne videant̄ esse hereticū vlt̄ pagani: ne
post mortē p̄uent̄ eccl̄iastica sepultura.
Quia s̄m̄ tus canonū: qui nō confiteatur
i quadragesima: et nō comunicant̄ i pascha
nō debēt sepeliri i cimiterio. vlt̄ alio loco
sacrato: s̄ i campo: Sed si liceret. et non
esset verecūdia. tūc tales q̄ sic distulerūt su-
am confessionē vsq̄ ad vltimam heb-
domadam cum tamen bene habuissent
tempus et oportunitatem confitendi vlt̄
tertiū differrent. et raro vel nunq̄ confi-
terent̄. si hoīes nō tinerent. et hoc est si-
gnū q̄ nō habēt gr̄am et charitatem. qz
s̄m̄ Greg. Charitas nō ē ociosa. Opa-
tur em̄ magna si est. Uñ Bern. O bo-
ne iesu non est amor tuus ociosus qui te
diligunt nō repescūt. Non est amor tu-
us transitorius: s̄ cōnus. Ex his sequit̄
q̄ si tales habent gr̄am et charitatem tē-
pestiue fuissent morti ad confessionem:
et ad p̄niam agendam. vt digne possent
cōmunicare sacrm̄. Erunt opa eoz essent
de accepta. Quia vnum pat̄ noster vlt̄
vna dies ieiunij post contritōem et cōfesi-
onē plus valet q̄ mille pat̄ n̄r vel totaz
quadragesimam ieiunasse in vno pecca-
to mortali. Scdm̄ signum q̄ tales tam-
cito post pascha recidunt: et in nullo vi-
tam suam emēdant: sed immediate post
pascha viuunt: sicut antea iixerunt: et ea-
dem peccata iterato committūt que an-
tea confessi fuerūt. Et hoc est signum q̄
nō vere sed sicte. nō ex charitate: s̄ ex cō-
suetudine p̄niam egerūt. nec firmū p̄po-
sitū se emendādī habuerūt. ¶ Noni sūt
qui cōfiteat̄ et p̄niam suscipiūt: s̄ eaz nō

pficiunt talis confessio nō pficit ad salutē
Hoc p̄ ex eo. qz est vnus casus de qua
 tuor casibz: in qbus iterāda est confessio.
 hoc quere. 4. **P. X. Decimi sūt**
 qui vero penitent. z quoz p̄nia est salu/
 bus z pficia. z sunt illi qui dolent d̄ oi/
 bus pcc̄is suis z cōfitent om̄ia pcc̄a sua
 pure z integre in quibz recognoscūt se de
 liquisse. z habent firmū p̄positū ampli⁹
 nunq̄ velle peccare: z parati sunt satisfi/
 cere s̄m cōsiliū sui cōfessoris s̄m suam
 possibilitatē. **Et qui ista habent illi re/
 missionē pcc̄oz suoz consequunt̄ et si tot
 pcc̄a cōmississent q̄ sunt gutte ī mari. qz
 misericōdia dei sup̄ oia opa ei⁹. Exempluz**
Nobilis quidā peccauit cū filia p̄ria. z
 cōpūctus in quodā s̄m dē accessit ad ar
 chiep̄m quen dā in frācia. z cōfessus est
 cū magna cōritōe. z quesuit ab ep̄sco/
 povtrū possibile esset adhuc gratiā z mi/
 sericordiam posse consequi a deo. **Re/
 spondit ep̄scopus q̄ sic. si saltez satisfi/
 cere vellet. quia dei misericōdia est infini/
 nita. Et ille dixit se paratum esse ad sa/
 tisfactionem s̄m possibilitatem. Et ipse
 iunxit sibi septennē penitentiāz. Qui no/
 bilis gemens. ex intima compunctione
 petiuit sibi iniungi maiorem penitenti/
 am dicens. q̄ si vsqz ad nouissimum diē
 peniteret: non esset sibi nimium pro tan/
 tis peccatis. **Tunc ep̄s videns suaz inti/
 mam cordis contritionem diminuīt sibi
 illos septem annos. z iniunxit sibi soluz
 tres dies in pane z aqua. Et ille iterū
 plus gemens dixit. domine: quid facit⁹
 Ego petiui penitentiā maiore. z vos
 imponitis mihi minore. z etiam qua/
 si nullam p̄ tam magnis peccatis q̄ cō/
 tra deum commisi. **Tunc ep̄s cernēs su/
 am maximam contritionem cordis iun/
 xit ei nisi vnum pat̄ noster. Tūc ille ma/
 xime gemens: z sic gemendo expirauit.
 Et credendum est: q̄ ista intima cor/
 dis contritio deleuit sibi penam z culpā
 z q̄ statim sine purgatorio ad celū euo/
 lauit.******

De sacramento
eucharistie.
Quo mea vere est cibus. et san/
 guis meus vere est potus: In q̄
 bus verbis fit mentio de sacra/
 mēto eucharistie. qd̄ est quartū sac̄m in
 ordine. **Unde hic querit: qualit̄ xp̄s sit**
in hoc sac̄o. R̄spondeo s̄m Tho. i. 4. di.
x. Xps idē qui de yginenar⁹ z p̄ nob̄
passus continet̄ in hoc sac̄amento. Itēz
querit quor̄ modis hoc sac̄m. sumitur.
R̄spondeo q̄ tripliciter sumitur Primo
**spiritualit̄ t̄m vt qui accipiunt rez sacra/
 menti. i. gr̄am z non sacramētū. Unde**
**Aug⁹. Credez manducaisti. Sed que/
 rit qui isti sunt qui istud sacramētū sic**
sp̄ualit̄ accipiunt. R̄spondeo q̄ sūt q̄
**tuor̄ genera hoīm. q̄ Primi qui ī firmi/
 tate cōstituti sunt sic q̄ non retinēt cibū:**
**z tamen ex toto corde desiderant hoc sa/
 cramētum. z tamen p̄ infirmitatem ec/
 vomitū nō presumūt sumere. Et isti mā/
 ducāt sp̄ualit̄. i. gr̄am sac̄i p̄cipiūt p̄ de/
 sideriū qd̄ habet ad sac̄m. z tales nō**
**lo mō debent sumere sac̄m qui sic infir/
 mi sunt. q̄ cibū nullo modo retinere pos/
 sunt. quia sufficit eis illa sp̄ualis mādu/
 catio. Un̄ exemplū. Quidā b̄t̄s deuo/
 tōem magnā in sac̄o altaris h̄ns oī die
 si aliq̄ mō potuit integrā missāz audiriē**
si mori deberet. z p̄t vomitū cōicare
nō posset. z de h̄ multū dolēs petijt sibi
**lar⁹ suū lauari. z in p̄ano mūdissimo cor/
 pus xp̄i supponit. Quo factō. pann⁹ pau/
 latim corpi xp̄i cessit: z mox vt corp⁹ ch̄i**
**nudā carnē illi⁹ hoīs tetigit vsqz ad cor/
 cūctis videntibz penetravit. Et cōi st̄z**
q̄ prepauerūt se ad hoc sac̄m s̄m suum
posse: z sacerdos denegat eis. z etiaz ip̄e
humilit̄ petiit z desiderāt h̄ sac̄m. z sic
**ex obediētia sac̄dor̄z abstinet̄ a sacramē/
 tali p̄ceptōe istī⁹ sac̄i. Isti etiā vt puto**
sp̄ualit̄ sumūt. Ergo patient̄ ferre d̄nt
**tales si hoc sac̄m eis non ad libitū por/
 rigit. Tertij sūt qui in agone constitū/
 ti libent̄ vellent p̄fiteri z cōicare: z sacer/
 Bb 2**